

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W ŁOBZIE

<http://lobez.policja.gov.pl/zlo/aktu/prewencja/24453,MATERIALY-PROFILAKTYCZNE.html>
2020-09-20, 07:01

MATERIAŁY PROFILAKTYCZNE

Prewencja w systemie prawnym oznacza zapobieganie i kontrolę, aby nie dopuścić do złych zjawisk czy zdarzeń spowodowanych działalnością przestępczą. Prewencja służy do kontrolowania i wdrażania pewnego modelu zapobiegania przestępstwom. Organizowana jest zazwyczaj przez służby państwowe i instytucje policyjne. Prewencję mogą stosować - policja, straż pożarna, ubezpieczyciele lub inspekcje pracy. Prewencja polega na uświadamianiu i zapobieganiu niepożądanego zachowania osób, które nie stosują się do wymogów społecznych. Naruszenie zasad prewencji jest karalne. Prewencja dokonuje kontroli i sprawdzania zgodności stanu faktycznego z nastrojami społecznymi. Prewencja jest skierowana w stronę osób, które mają skłonności do popełniania wykroczeń lub przestępstw, ale także dotyczy ludzi, którzy mogą być ofiarami czynów spowodowanych przez przestępców. Prewencja kieruje swoje środki w stronę potencjalnych bandytów, którzy mogą zagrażać innym obywatelom. Państwo stosujące prewencję w określonej sytuacji dąży więc do zapobiegania kryzysowym sytuacjom, które mogą sprzyjać rozwojowi przestępstwa. Prewencja usuwa przyczyny zagrożenia.

PRZEMOC W RODZINIE

- › CZYM JEST PRZEMOC W RODZINIE? :
 - › [Jakie zachowania są przemocą w rodzinie? \(plik pdf\)](#)
 - › [Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - tekst jednolity \(plik pdf\)](#)
- › PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”:
 - › [Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieskie Karty \(plik pdf\)](#)
 - › [Wykaz funkcjonariuszy Policji - koordynatorów procedury Niebieskie Karty w jednostkach Policji woj. lubuskiego \(plik pdf\)](#)
- › POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE:
 - › [Dane teleadres. osób realizujących w LUW zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie 2018 r.](#)
 - › [Poradnik dla ofiar przemocy w rodzinie \(plik pdf\)](#)
 - › [DANE TELEADRESOWE ZESPOŁÓW INTERDYSCYPLINARNYCH 2018](#)
 - › [Specjalistyczny Ośrodek dla Ofiar Przemocy i realizatorzy programów korekcyjno-edukacyjnych-2018 r.](#)
 - › [Rejestr Wojewody Lubuskiego jednostek specjalistycznego poradnictwa - 28.06.2018](#)
 - › [Rejestr Wojewody Lubuskiego placówek udzielających tymczasowego schronienia 29.06.2018](#)
 - › [Ośrodki Pomocy Społecznej-czerwiec 2018](#)
 - › [Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie 2018](#)
 - › [Wykaz Ośrodków Interwencji Kryzysowej na terenie woj. lubuskiego - czerwiec 2018 r.](#)
 - › [Organizacje pozarządowe świadczące na terenie województwa lubuskiego usługi na rzecz osób](#)

[i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie - wyszukiwarka](#)

» DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE:

- » [Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 \(plik pdf\)](#)
- » [Szkolenia i przedsięwzięcia dotyczące przemocy w rodzinie](#)

PRZECIW NARKOTYKOM

Pierwsze próby z narkotykami dziecko zwykle starannie ukrywa przed dorosłymi. Wszelkie niepokojące zmiany będzie Ci pewno łatwiej zauważyć, jeśli masz z dzieckiem dobry kontakt, wiele ze sobą rozmawiacie i dużo czasu spędzacie razem.

Pamiętaj jednak, że niektóre zachowania i postawy mogą mieć inną przyczynę, takie jak kłopoty szkolne lub rodzinne, zranione uczucia, niepowodzenia w kontaktach z rówieśnikami i wiele innych, które należy traktować równie poważnie i starać pomóc dziecku je rozwiązać.

Na co powinieneś zwrócić uwagę:

Zwróć uwagę na zachowanie Twojego dziecka. Powinny zaniepokoić Cię wszelkie radykalne zmiany w jego sposobie bycia, a zwłaszcza:

- » huśtawka nastrojów, naprzemiennie ożywienie i ospałość,
- » nadmierny apetyt lub brak apetytu,
- » porzucenie dotychczasowych zainteresowań,
- » kłopoty w szkole (słabsze oceny, konflikty z nauczycielami, wagary),
- » izolowanie się od innych domowników,
- » zamykanie się w pokoju, niechęć do rozmów,
- » zamykanie swojego pokoju na klucz, akcentowanie potrzeby prywatności
- » częste wietrzenie pokoju, używanie kadzidełek i odświeżaczy powietrza,
- » wypowiedzi zawierające pozytywny stosunek do narkotyków,
- » zmiana grona przyjaciół, zwłaszcza na starszych od siebie,
- » krótkie rozmowy telefoniczne prowadzone półsłówkami,
- » późne powroty lub nagłe wyjścia z domu,
- » bunt, łamanie obowiązujących w domu zasad,
- » kłamstwa, wynoszenie wartościowych przedmiotów z domu,
- » powtarzające się zgłaszanie przez dziecko zagubień lub kradzieży przez rówieśników drobnych sum pieniędzy,

- ▶ kłopoty z koncentracją,
- ▶ zmiany w porach spania,
- ▶ nadmierne reakcje na krytykę lub niewielkie nawet niepowodzenia.

JAK ROZPOZNAĆ CZY MOJE DZIECKO "BIERZE"?

Narkotyki stały się dostępne w wielu miejscach: w szkole, na ulicy, w dyskotecce. Bardzo wielu rodziców żyje w ciągłym strachu przed tym, że ich dziecko któregoś dnia sięgnie po jeden z nich, uzależni się i zostanie narkomanem.

Narkotyki stały się dostępne w wielu miejscach: w szkole, na ulicy, w dyskotecce. Bardzo wielu rodziców żyje w ciągłym strachu przed tym, że ich dziecko któregoś dnia sięgnie po jeden z nich, uzależni się i zostanie narkomanem. Rzeczywiście kontakt z narkotykami stanowi realne niebezpieczeństwo i może się przydarzyć każdemu dziecku, także Twojemu. Powinieneś jednak zdawać sobie sprawę, że wiele zależy również od Ciebie i że możesz mieć duży wpływ na to czy Twoje dziecko sięgnie po środki odurzające.

Co powinieneś wiedzieć?

Często dzieci wiedzą na temat narkotyków dużo więcej od nas, rodziców. Przeważnie jednak ich informacje wynikają z mitów krążących wśród młodzieży i nie są prawdziwe. Jeśli chcesz być dla dziecka autorytetem i partnerem podczas rozmów na ten temat powinieneś:

- ▶ Wykazać się rzetelną wiedzą na temat środków odurzających, aby umieć balić fałszywe przekonania, jakie Twoje dziecko posiada na temat narkotyków;
- ▶ nauczyć się rozpoznawać sygnały ostrzegawcze, wskazujące na zażywanie środków odurzających. Podstawowe informacje dotyczące tego, jak zapobiegać uzależnieniom, jak rozpoznać, że dziecko sięgnęło po narkotyki i co zrobić w takiej sytuacji, znajdziesz w tym tekście.

Jeżeli chcesz wiedzieć więcej na ten temat, swoją wiedzą posłuż Ci zapewne specjalista w poradni uzależnień lub szkolny psycholog, a sporo książek z tego zakresu proponują również księgarnie i biblioteki.

Warto przeczytać:

- ▶ Ruth Maxwell "Dzieci, Alkohol, Narkotyki"
- ▶ T. Dimoff, S. Carper "Jak rozpoznać czy dziecko sięga po narkotyki"
- ▶ Maria Moneta Malewska "Narkotyki w szkole i w domu"
- ▶ Melanie McFadyean "Narkotyki wiedzieć więcej"
- ▶ T. Gordon "Wychowanie bez porażek"

Sygnały ostrzegawcze czyli na co należy zwrócić uwagę.

Pierwsze próby z narkotykami dziecko zwykle starannie ukrywa przed dorosłymi. Wszelkie niepokojące zmiany będzie Ci na pewno łatwiej zauważyć, jeśli masz z dzieckiem dobry kontakt, wiele ze sobą rozmawiacie! dużo czasu spędzacie razem.

Pamiętaj jednak, że niektóre zachowania i postawy mogą mieć inne przyczyny, takie jak kłopoty szkolne lub rodzinne, zranione uczucia, niepowodzenia w kontaktach z rówieśnikami i wiele innych, które należy

traktować równie poważnie i starać się pomóc dziecku je rozwiązać.

Zmiany w zachowaniu:

- ▶ nagłe zmiany nastroju i aktywności, okresy wzmożonego ożywienia przeplatane ze zmęczeniem i ospałością;
- ▶ nadmierny apetyt lub brak apetytu;
- ▶ spadek zainteresowań ulubionymi zajęciami;
- ▶ pogorszenie się ocen, wagary, konflikty z nauczycielami;
- ▶ izolowanie się od innych domowników, zamykanie się w pokoju, niechęć do rozmów;
- ▶ częste wietrzenie pokoju, używanie kadzidełek i odświeżaczy powietrza;
- ▶ wypowiedzi zawierające pozytywny stosunek do narkotyków;
- ▶ bunt. łamanie ustalonych zasad, napady złości, agresja;
- ▶ nagła zmiana grona przyjaciół na innych, zwłaszcza na starszych od siebie;
- ▶ niewytłumaczone spóźnienia, późne powroty lub też noce poza domem;
- ▶ kłamstwa, wynoszenie wartościowych przedmiotów z domu, trudno wytłumaczalny przyptływ gotówki;
- ▶ tajemnicze, krótkie rozmowy telefoniczne, nagłe wyjścia.

Zmiany w wyglądzie zewnętrznym:

- ▶ nowy styl ubierania się;
- ▶ spadek ciężaru ciała, częste przeziębienia, przewlekły katar, krwawienie z nosa, bóle różnych części ciała, zaburzenia pamięci oraz toku myślenia;
- ▶ przekrwione oczy, zwężone lub rozszerzone źrenice;
- ▶ bełkotliwa, niewyraźna mowa;
- ▶ słodkawa woń oddechu, włosów, ubrania, zapach alkoholu, nikotyny, chemikaliów;
- ▶ ślady po ukłuciach, ślady krwi na bieliźnie;
- ▶ brak zainteresowania swoim wyglądem i nieprzestrzeganie zasad higieny.

Narkotyki lub przybory do ich używania:

- ▶ fiki, fajki, bibułki papierosowe;
- ▶ małe foliowe torebeczki z proszkiem, tabletkami, kryształkami lub suszem;
- ▶ kawałki opalonej folii aluminiowej, łyżka;
- ▶ białe lub kolorowe pastylki z wytłoczonymi wzorkami;
- ▶ leki bez recepty;
- ▶ tuby, słoiki, foliowe torby z klejem;
- ▶ igły, strzykawki.

UWAGA! Nie wszystkie z wymienionych objawów muszą się pojawić.

- ▶ Dopiero pojawienie się kilku z wymienionych objawów może wskazywać na narkotyki.

Jest mało prawdopodobne, żeby wszystkie objawy wystąpiły jednocześnie. Im głębsza faza uzależnienia, tym objawy choroby są bardziej widoczne, wynikają z utraty kontroli nad braniem środków odurzających. Wzrasta ryzyko przedawkowania i śmierci.

Co robić, gdy dziecko ma już za sobą pierwszy kontakt z narkotykami?

Może się zdarzyć, że mimo Twoich najlepszych starań, uwagi i znajomości problemu. Twoje dziecko sięgnie po narkotyki.

Nie możesz wtedy:

- ▶ wpadać w panikę i przeprowadzać zasadniczych rozmów z dzieckiem, kiedy jest ono pod wpływem środka odurzającego;
- ▶ udawać, że to nie prawda, nie wierzyć w przedstawione fakty, bezgranicznie ufać dziecku;
- ▶ usprawiedliwiać dziecka, szukając winy w sobie lub np. złym towarzystwie;
- ▶ wierzyć zapewnieniom dziecka, że ma kontrolę nad narkotykami i że samo sobie poradzi z tym problemem;
- ▶ nadmiernie ochraniać dziecka przed konsekwencjami używania narkotyków, np. pisać usprawiedliwień nieobecności w szkole spowodowanych złym samopoczuciem po zażyciu środków odurzających, spłacać długów dziecka;
- ▶ poddawać się!

Musisz koniecznie:

- ▶ wysłuchać dziecko i spokojnie z nim porozmawiać;
- ▶ zastanowić się, dlaczego dziecko sięga po narkotyki; czy powody nie są związane z sytuacją w waszej rodzinie jeśli tak, pomyśl, co można zmienić;
- ▶ działać! nie liczyć na to, że problem sam się rozwiąże; szukać pomocy specjalistów;
- ▶ wspólnie ze specjalistą i z dzieckiem ustalić reguły postępowania i konsekwentnie ich przestrzegać;
- ▶ stosować zasadę "ograniczonego zaufania" starać się zawsze wiedzieć, gdzie jest i co robi Twoje dziecko.

To trudny problem dla całej rodziny, dlatego szukaj pomocy j także dla siebie i bliskich. Skorzystajcie z pomocy terapeuty, a także z doświadczeń innych rodzin, które miały podobne problemy.

Testy do wykrywania narkotyków w moczu:

Jeżeli podejrzewasz, że dziecko zażywa narkotyki, a wyczerpałeś już inne sposoby by zdiagnozować sytuację możesz sprawdzić to za pomocą testu. W niektórych aptekach dostępne są cztery rodzaje testów do wykrywania narkotyków w moczu (na obecność amfetaminy, kokainy, morfiny, marihuany/haszyszu).

Zanim kupisz i zrobisz test powinieneś wiedzieć:

- ▶ jaki narkotyk może wchodzić w grę;
- ▶ ile czasu upłynęło od ewentualnego zażycia;
- ▶ czy to na pewno mocz osoby badanej.

Kiedy test może być przydatny?

- ▶ gdy dziecko zaprzecza a Ty masz podstawy sądzić, że jednak zażywa narkotyki;
- ▶ gdy dziecko przestało używać narkotyków - dla kontroli utrzymania abstynencji.

Na jakie pytania odpowie test?

- ▶ czy dany narkotyk znajduje się w moczu badanej osoby.

Na jakie pytania nie odpowie test?

- ▶ czy ktoś jest uzależniony;
- ▶ czy bierze też inne narkotyki;
- ▶ jak często bierze;
- ▶ jak dużo zażył.

Zawsze uważnie przeczytaj instrukcję dołączoną do testu i stosuj się ściśle do zaleceń. Musisz też brać pod uwagę możliwość pomyłki. Szybkie metody testowania mają swoje ograniczenia i minusy. Zastanów się także co zrobisz, jeżeli wynik testu okaże się pozytywny?

Narkotyki i prawo

Zapewne doskonale wiesz, że posiadanie narkotyków jest czynem karalnym, ale łamanie prawa przez dziecko biorące narkotyki związane bywa także ze zdobywaniem pieniędzy. Mogą więc zdarzyć się kradzieże, wynoszenie wartościowych rzeczy, handel narkotykami, a także bójki i prostytutcja.

Może zdarzyć się również, że Twoje dziecko samo nie zażywa narkotyków, a jedynie handluje nimi dla chęci zysku. Powinno Cię zaniepokoić, jeśli zauważysz, że posiada pieniądze z niewiadomego źródła, kupuje nowe, czasem drogie rzeczy, prowadzi niejasne interesy z kolegami.

Powinieneś wiedzieć, że:

- ▶ posiadanie narkotyków jest karalne, zagrożone karą do 5 lat więzienia i grzywny;
- ▶ produkcja środków odurzających jest zagrożona karą więzienia od 6 miesięcy do 10 lat i / lub grzywny;
- ▶ za handel narkotykami grozi kara pozbawienia wolności od roku do 10 lat i grzywny, a w przypadku sprzedawania małoletniemu na czas nie krótszy od lat 3;
- ▶ kto udziela środka odurzającego albo nakłania do użycia takiego środka inną osobę, zwłaszcza małoletnią, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

Podstawa prawna:

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 75, póź. 468 z późn. zm.)

NARKOTYKI - PODSTAWOWE RODZAJE I OPIS

KONOPIE INDYJSKIE (KANABINOLE, THC)

Marihuana, haszysz, skun, olej haszyszowy to występujące w różnej postaci przetwory konopi indyjskich.

MARIHUANA

(dżoint*, skręt, blant, ziele, zielsko, zioło, grass, marycha, trawa, huana, marycha, maryśka, skun, gandzia, samosieja, afgan, kolumbijka)

Wygląd:

zielonobrazowe liście i nasionka, mieszanina suchych liści i kwiatostanów przypominająca trochę wysuszoną natkę pietruszki albo majeranek.

Sposób przyjmowania:

najczęściej do palenia w postaci własnoręcznie zrobionych skrętów.

SKUN - niezwykle mocna odmiana marihuany uprawiana w specjalnych warunkach.

HASZYSZ

(hasz, grudka, gruda, czekoladka, afgan, kloc, plastelinka, kostka, czekoladka)

Wygląd:

brązowe i czarne kulki lub kostki, cienkie paski.

Sposób przyjmowania:

najczęściej palony, może być także dodawany do potraw.

OLEJ HASZYSZOWY

Wygląd:

zielonkawobrązowy olej, sprzedawany w małych fiolkach lub poduszczkach.

Sposób przyjmowania:

najczęściej jako dodatek do papierosów lub skrętów z marihuaną.

slangowe nazwy występujące w niniejszej broszurce podajemy w pisowni fonetycznej

Objawy użycia konopi:

euforia, gadatliwość, poczucie odprężenia, zaburzenia koordynacji ruchowej, zwiększona wrażliwość na światło i dźwięk, obniżona koncentracja, trudności w zapamiętywaniu, nagłe napady śmiechu, chichot, zwiększony apetyt, przekrwione oczy, kaszel, czasem spadek nastroju, zamknięcie się w sobie i milczenie.

Zwróć uwagę na:

słodkawą woń oddechu, włosów i ubrania, zielono-brązowe liście i nasionka, nagłe zainteresowanie hodowlą roślin przez Twoje dziecko, fifki i fajki, bibułkę papierosową.

Długotrwałe używanie może prowadzić do:

zaburzonej oceny sytuacji, spadku koncentracji uwagi, obniżonej sprawności w prowadzeniu pojazdów, przewlekłego zapalenia oskrzeli i krtani, astmy, ogólnego zubożenia. U osób zażywających przetwory konopi w stanie obniżonego nastroju mogą powstać stany depresyjne, lęki, a nawet psychozy.

AMFETAMINA

(spld, proszek, proch, amfa, feta, setka, witamina A)

Wygląd: biały lub beżowy proszek, tabletki, kapsułki.

Sposób przyjmowania: doustnie, wstrzykiwana lub wciągana przez nos.

Objawy użycia: Przypływ energii, poczucie mocy, podwyższenie nastroju, wzmożona aktywność, słowotok, zaburzenia snu (bezsennność), brak apetytu, rozszerzone źrenice, przyspieszona czynność serca i szybki oddech, zaczerwienie skóry, wysypka, suchość w ustach, podwyższone ciśnienie krwi, silny niepokój, napięcie i drażliwość. W końcowej fazie działania narkotyku zmęczenie i senność.

Zwróć uwagę na: biały lub beżowy proszek, tabletki, kapsułki, kryształki, małe foliowe torebeczki, folia aluminiowa, igły, strzykawki.

Długotrwałe używanie może prowadzić do: Silnego uzależnienia psychicznego, zaburzeń zachowania, rozwoju stanów depresyjnych połączonych z myślami samobójczymi a w skrajnych przypadkach do psychoz, śpiączki i śmierci.

KOKAINA i jej odmiana CRAK

KOKAINA (koka, koks, gram, porcja, śnieg, charlie, biała dama, witamina C)

Wygląd: krystalicznie biały proszek.

Sposób przyjmowania: wciągana przez nos, wstrzykiwana, zażywana doustnie, palona z domieszkami innych narkotyków.

CRAK (kisielek, galaretka)

Wygląd: białe, beżowe lub brązowe kamyki (żwir) sprzedawany w foliowych woreczkach, folii aluminiowej.

Sposób przyjmowania: pali się w specjalnej fajce lub wdycha jego opary.

Objawy użycia:

pociąganie nosem i/lub katar, nadpobudliwość, gadatliwość, niepokój psychoruchowy, rozszerzone źrenice, poczucie euforii, mocy, siły, osłabienia krytycyzmu.

Zwróć uwagę na:

biały proszek, a w przypadku cracku jasnobrązowe kuleczki "kamyki", fajki, małe flakoniki, igły, strzykawki, małe foliowe torebeczki, lusterka.

Długotrwałe używanie może prowadzić do: stanów depresyjnych i tendencji samobójczych, urojeń

prześladowczych i lęku, stanów delirycznych, impotencji, zakrzepów krwi, utraty przytomności, śmierci z przedawkowania.

ECSTASY

(eska, bleta, piguła oraz nazwy własne tabletek, jak: UFO, Love, Superman, Mitsubishi, Vogel, Herz, Sonne, VW)

Wygląd: białe lub kolorowe pastylki z wytłoczonymi wzorkami, ale także proszek, kapsułki.

Sposób przyjmowania: doustnie. Objawy użycia:

wzmożona pobudliwość, wyostrome postrzeganie bodźców zewnętrznych (kolorów, dźwięków), brak łaknienia, przyspieszony oddech, nieadekwatne do możliwości poczucie siły, zgrzytanie zębami.

Zwróć uwagę na:

białe lub kolorowe pastylki z wytłoczonymi wzorami, popękane naczynka krwionośne (zwłaszcza twarzy) po całonocnych zabawach w dyskoteci.

Ecstasy jest zażywane najczęściej podczas dyskotek i rozmaitych techno party.

Nawet jednorazowe zażycie może prowadzić do: nieodwracalnych zmian w mózgu, zaburzeń w pracy nerek i wątroby, śmierci spowodowanej zablokowaniem sygnałów pozwalających mózgowi kontrolować prawidłowe funkcjonowanie organizmu.

LSD

(kwas, kwach, kwasik, papierek, kryształek, kamyczek, trip, ejssid, tejbs, listek, oraz nazwy własne bibułek z kolorowym nadrukiem np. Asterix)

Wygląd: małe bibułki z kolorowymi nadrukami, kolorowe "kamyki do zapalniczek", tabletki kapsułki nasączone roztworem LSD.

Sposób przyjmowania: doustnie. Objawy użycia:

rozszerzone źrenice, wymioty, przyspieszona czynność serca, podwyższone ciśnienie krwi, wzrost temperatury ciała,

zaburzone postrzeganie rzeczywistości (widzenie dźwięków, słyszenie barw), chwiejność emocjonalna (od euforii do depresji), omamy wzrokowe, niekiedy lęk, nawroty doznań nawet po długim czasie od zaprzestania brania.

Długotrwałe używanie: może wywołać poważne depresje, stany urojeniowe.

GRZYBY HALUCYNOGENNE - w Polsce występują pod nazwą " „Łysiczka Lancetowata"(grzybki, psylocyby, psyłki, baluny)

Wygląd:

różnego rodzaju suszone grzybki o zabarwieniu od żółtawego do czarnego z brązowym prześwitem.

Sposoby przyjmowania: doustnie - suszone lub surowe.

Objawy użycia:

halucynacje wzrokowe, zaburzone postrzeganie czasu i przestrzeni, rozszerzone źrenice, zmiany nastroju, zupełne wyizolowanie z rzeczywistości, przeżycia mistyczne, lęk.

Zwróć uwagę na: różnego rodzaju grzyby.

Niebezpieczeństwo zażywania:

nigdy nie wiadomo jak zadziałają. Wysokie ryzyko śmiertelnego zatrucia oraz przewlekłej psychozy.

ŚRODKI WZIEWNE

(solwent, rozpuchoł, budzio)

Wygląd: kleję, rozpuszczalniki, lakiery.

Sposób przyjmowania: najczęściej wdychanie oparów z worka foliowego.

Objawy użycia:

stan odurzenia, euforii, omamy, kichanie i kaszel, katar lub krwawienie z nosa, zapalenie spojówek, zamazana mowa, drażliwość, niekiedy agresja, lęk.

Zwróć uwagę na:

foliowe torby, tuby kleju, smary, zapach chemikaliów we włosach i na ubraniu, charakterystyczny zapach z ust utrzymujący się nawet kilka dni po zażyciu, nasączone chustki, szmaty.

Długotrwałe używanie może prowadzić do: uszkodzenia płuc, wątroby, mózgu, niewydolności serca, śpiączki, śmierci przez uduszenie podczas wdychania.

OPIATY

Opiaty są to przetwory wytwarzane z maku lekarskiego. Do tej grupy należą między innymi: heroina, tzw. polska heroina "kompot" oraz brown sugar.

HEROINA

(hera, hercia, helena, proszek)

Wygląd: biały lub beżowobrazowy proszek o gorzkim smaku.

Sposób przyjmowania: wstrzykiwana.

KOMPOT tzw. polska heroina

Wygląd: jasny lub ciemnobrazowy płyn o wyczuwalnym słodkim zapachu i gorzkim smaku.

Sposób przyjmowania: wstrzykiwana.

BROWN SUGAR

(brąz, brań)

jest to odmiana heroiny, która w ostatnich latach zyskuje niezwykłą popularność. Zarówno objawy, jak i skutki zażywania są takie same, jak w przypadku heroiny i innych przetworów maku.

Wygląd: brunatna, różowa lub beżowa granulowana substancja wyglądem przypominająca cukier lub żwirek.

Sposób przyjmowania: najczęściej wdychany jest dym, czasem wstrzykiwana, rzadziej przyjmowana doustnie.

Objawy użycia opiatów:

zwięźnione źrenice, brak reakcji źrenic na światło, szkliste oczy, opadające powieki, zmniejszone łaknienie, nudności i wymioty przy pierwszych dawkach, senność, powolne wypowiedzi.

Zwróć uwagę na: wygląd źrenic, igły, strzykawki, ślady nakłuć po wstrzyknięciach, ślady krwi na bieliźnie, a w przypadku heroiny do palenia (brown sugar) na okopcone sreberka z folii aluminiowej, z czekolady itp.

Nawet jednorazowe zażycie może prowadzić do: uszkodzeń wątroby, zakażenia wirusem HIV. żółtaczką, śpiączki, śmierci z przedawkowania.

LEKI USPOKAJAJĄCE I NASENNE

(dorota, dorotka, efka, erki, pestki, piguły, rolki, ziomki)

Wygląd: tabletki, płyny.

Sposób przyjmowania: doustnie, wstrzykiwane po rozpuszczeniu.

Objawy użycia: małe dawki dają poczucie odprężenia, większe powodują senność i stan jak po upojeniu alkoholowym.

Zwróć uwagę na: leki, opakowania po lekach, igły, strzykawki, ampułki.

Długotrwałe używanie: prowadzi do uzależnienia psychicznego i fizycznego, zwiększa się tolerancja na leki, co oznacza, że trzeba przyjmować coraz większe dawki, pogarsza się ogólny stan zdrowia, obniża się poziom intelektualny, istnieje duże zagrożenie przedawkowania prowadzące do śpiączki lub śmierci.

Groźne w skutkach może być też mieszanie leków z alkoholem lub innymi środkami.

INNE SUBSTANCJE UŻYWANE PRZEZ MŁODZIEŻ

(koks, deka, wino, metka, mietek, omka, omen, prima, teściu)

Głównym powodem zażywania sterydów jest chęć zwiększenia siły, kondycji i poprawienia wyglądu poprzez przyrost masy mięśniowej.

Objawy użycia : poprawa nastroju, przyptyw energii, poczucie siły i kondycji, zmiany skórne (plamy, zaczerwienienia), obrzęk twarzy, zaburzenia równowagi hormonalnej, nerwowość, impulsywność, agresywność.

Sposób zażywania: doustnie lub dożylnie.

Zwróć uwagę na:

szybki przyrost masy mięśniowej u Twojego dziecka nieproporcjonalny do czasu poświęcanego ćwiczeniom na siłowni.

Długotrwałe przyjmowanie:

może prowadzić do ciężkich uszkodzeń narządów wewnętrznych (wątroby, nerek, serca), osłabienia popędu płciowego, uszkodzenia chromosomów. Sterydy powodują także zaburzenia psychiczne o różnym nasileniu: rozdrażnienie, nerwowość, agresję, lęk, panikę, urojenia prześladowcze, depresję z myślami samobójczymi

Informator na temat placówek udzielających pomocy osobom z problemem narkotykowym „Narkomania gdzie szukać pomocy” w wersji elektronicznej dostępny jest na stronie internetowej Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

MAŁY SŁOWNICZEK SLANGU ZWIĄZANEGO Z NARKOTYKAMI

Jeżeli usłyszysz te nazwy w rozmowach swoich dzieci i ich znajomych nie wpadaj w panikę i nie traktuj ich jak potencjalnych narkomanów. Być może narkotyki pojawiły się w ich otoczeniu i warto na ten temat porozmawiać. Podajemy przykładowe słownictwo, jednak należy pamiętać, że slangowy język młodzieżowy jest niezwykle żywy i ciągle przybywają nowe określenia. Slangowe nazwy narkotyków zostały podane przy charakterystyce poszczególnych substancji.

- ▶ Akcesoria do używania narkotyków:
 - ▶ do palenia, wdychania - lufka, fifka, fifa, bongo (fajka wodna) srebro, folia
 - ▶ dożylnie- sprzęt, strzykawka, igła, pompka, gary, garnki, łyżka
- ▶ handlarz narkotykami: diler
- ▶ Końcowa faza działania narkotyku: zejście, zjazd, dół
- ▶ Miejsce handlu narkotykami: bajzel
- ▶ Narkotyki ogólnie: towar, drażgi, czady, materiał
- ▶ Narkoman: ćpun, grzejnik
- ▶ Określenie osoby ze względu na rodzaj zażywanej substancji: trawiarz, zielarz (palacz marihuany), brańniarz (palacz heroiny), klejarz (zażywający środki wziewne)
- ▶ Porcja narkotyku: działka, gram, giet, bit, setka (np. 100g amfetaminy), cent (1 cm³ heroiny), gruda, linia, ścieżka, kreska (porcja kokainy, amfetaminy)
- ▶ Stan po zażyciu: kop, jazda, trzepanie, odlot, odjazd, podróż, kręcenie, śmiechawa. Trip
- ▶ Stan związany z odstawieniem narkotyku: głód, być na głodzie, skręt, absta
- ▶ Zażyć narkotyk:
 - ▶ ogólnie-ćpać, brać, grzać, przygrzać, nagrzać się, zapodać, nawalić się, przyhajcować, rąbnąć sobie
 - ▶ dożylnie *dawać w kanał, wjechać, pukać, huknąć, cyknąć
 - ▶ palić-jarać, najarać się, spalić, przypalić, upalić się, kopcić, palić fifę
 - ▶ wciągać do nosa - (amfetaminę, kokainę) - snifować, zasnifować
 - ▶ wziewnie-kirać, kleić się, dmuchać, przydmuchać, buchać
- ▶ Zaburzenia psychiczne po zażyciu narkotyków: łapać paranoję, łapać flesze, łapać haluny
- ▶ Zażywać nałogowo: być w ciągu, grzać

DOPALACZE TO TEŻ NARKOTYKI

DOPALACZE

Gdzie szukać pomocy?

800 060 800	Infolinia Głównego Inspektora Sanitarnego
116 111	Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży
800 100 100	Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawach bezpieczeństwa dzieci
800 12 12 12	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka
112	Numer alarmowy obowiązujący na terenie całej UE

ZANIM WYJEDZIESZ ZA GRANICĘ

Zanim wybierzemy się za granicę do pracy PAMIĘTAJMY, aby:

- ▶ Dopełnić wszelkich formalności (sprawdź ważność swojego paszportu - jeśli wyjeżdżasz na jego podstawie i ewentualnych pozwoleń, zgromadź inne konieczne do podjęcia pracy dokumenty np.: zaświadczenia potwierdzające Twoje kwalifikacje zawodowe).
- ▶ Ubezpieczyć się (od następstw nieszczęśliwych wypadków i ewentualnych kosztów leczenia).
- ▶ Sprawdzić, czy pośrednik (firma pośrednicząca) oferujący Ci pracę działa legalnie, tzn. czy jest zarejestrowany w KRAZ (Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia) i posiada odpowiedni certyfikat (od 1 listopada 2005 certyfikaty wydaje Urząd Marszałka Województwa).
- ▶ Upewnić się, że Twój pracodawca istnieje!
- ▶ Dowiedzieć się o nim jak najwięcej - najlepiej od pośrednika. Poproś o adres, numer telefonu. Skontaktuj się z nim.
- ▶ Dowiedzieć się, na co możesz liczyć ze strony pośrednika w razie kłopotów w pracy (np. w sytuacji, kiedy praca jest inna niż oferowana lub masz problemy z pracodawcą). Poproś o zobowiązanie na piśmie.
- ▶ Dokładnie czytać wszystkie dokumenty, które pokazuje Ci pośrednik, zwłaszcza te, które masz podpisać. Jeśli czegoś nie rozumiesz - pytaj!
- ▶ Jeśli dajesz pośrednikowi pieniądze, zawsze domagaj się pokwitowania!
- ▶ Zrób kserokopię dokumentów, które ze sobą zabierasz (paszportu, dowodu osobistego, wiz, pozwolenia na pracę, umowy o pracę) i zostaw bliskim (osobom, którym ufasz). Dołącz do dokumentów aktualną fotografię.
- ▶ Zostaw też adres, pod którym będziesz przebywać za granicą, numer telefonu, imię i nazwisko pracodawcy oraz nazwiska i adresy osób, z którymi wyjeżdżasz (lepiej nie wyruszać w pojedynkę). Informuj bliskich o zmianach adresu i miejsca pracy.
- ▶ Ustal częstotliwość kontaktów telefonicznych z bliskimi (osobami, którym ufasz) np. raz w tygodniu o określonej porze. Ustal hasło, którym się posłużysz w przypadku ewentualnych kłopotów i niemożności powiedzenia tego wprost przez telefon: np. przekaż pozdrowienia dla kogoś, kto nie istnieje.

Zabierz ze sobą

1. Adres i numer telefonu najbliższego polskiego konsulatu w kraju, do którego jedziesz. W razie jakichkolwiek kłopotów tam otrzymasz pomoc.
2. Słownik lub rozmówki - jeśli nie jesteś pewna, czy dasz sobie radę z miejscowym językiem.
3. Numer telefonu Poland direct z kraju, do którego jedziesz. Za minimalną opłatą lub za darmo będziesz mogła zatelefonować do Polski - tylko na numer telefonu stacjonarnego - nie komórki - o ile osoba, do której dzwonisz zgodzi się zapłacić za rozmowę. Telefonistka, która połączy rozmowę mówi po polsku.
4. Numer telefonu organizacji pomagającej kobietom, migrantom czy osobom poszkodowanym w wyniku przestępstwa. Zwykle w takiej organizacji można uzyskać poradę i pomoc.
5. Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego, która jest potwierdzeniem ubezpieczenia w Narodowym Funduszu Zdrowia i jest uznawana w krajach Unii Europejskiej. Jeśli podczas pobytu za granicą zachorujesz NFZ pokryje koszty leczenia. Jednak nie wszystkie! Przed wyjazdem upewnij się, jakiego rodzaju koszty leczenia za granicą mogą być pokryte przez NFZ.
6. Telefon komórkowy z aktywnym roamingiem.
7. Pieniądze (może to być także karta kredytowa lub czek). Zapas na „czarną godzinę”, aby miała za co wrócić do Polski.

Pamiętaj Za granicą

- ▶ Nikt więc, nie ma prawa więzić Cię, przetrzymywać ani zmuszać do czegośkolwiek - także do pracy!
- ▶ Masz prawo do obrony swoich praw!
- ▶ Jeśli trafiłaś na policję - czy to jako poszkodowana czy jako podejrzana, masz prawo do tłumacza - domagaj się tego.

PORADY OPRACOWANE PRZEZ MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Linki do stron internetowych

www.strada.org.pl

www.kcik.pl

CYBERPRZESTĘCZOŚĆ

W ostatnich latach internet rozwinął się do tego stopnia, że jest on obecny we wszystkich dziedzinach naszego życia. Bez dostępu do internetu nie może w zasadzie funkcjonować Świat biznesu, nauki i rozrywki. W internecie można znaleźć w zasadzie wszystko. Usługi internetowe są nieustannie polepszane a jego zasoby powiększane. W znacznym stopniu ułatwia współczesnemu człowiekowi życie i pracę.

Niestety, wraz z coraz szybszym rozwojem internetu i wpływem na nasze życie przestępstwa komputerowe stają się jego integralną częścią. Rozpowszechnienie internetu i możliwość zachowania w nim anonimowości tworzy idealne warunki dla wszystkich, którzy chcą wykorzystać komputery niezgodnie z prawem. Cyberprzestępczość jest zjawiskiem narastającym, niebezpiecznym i przynoszącym przestępcom coraz większe dochody.

Unia Europejska terminu "cyberprzestępczość" używa w odniesieniu do trzech rodzajów przestępstw:

1. przestępstwa popełniane przy użyciu elektronicznych sieci informatycznych i systemów informatycznych:
 - a. oszustwa
 - handel fałszywymi fakturami,
 - oszustwa nigeryjskie,
 - oszustwa na portalach aukcyjnych,
 - handel numerami kart płatniczych,
 - b. prawa autorskie/znaki towarowe
 - kosmetyki,
 - odzież,
 - chemia gospodarcza
 - filmy, muzyka,
 - c. nielegalny handel
 - ludźmi,
 - bronią,
 - częściami samochodowymi (pochodzącymi z kradzieży),
 - narkotykami
2. publikacja nielegalnych treści w mediach elektronicznych:
 - pornografia dziecięca,
 - sekty,
 - rasizm i ksenofobia,
 - sekty,
3. przestępstwa przeciwko systemom informatycznym
 - kradzieże informacji,
 - dystrybucja złośliwego oprogramowania,
 - ataki DDOS (odmowa dostępu do serwerów/usług)
 - włamania do systemów komputerowych

Podstawowym aktem prawnym, na którym opiera się walka z cyberprzestępczością w Polsce jest ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a w szczególności:

- Art. 190a § 2 – podszywanie się pod inną osobę, fałszywe profile,
- Art. 202 kk – dot. treści pedofilskich,
- Art. 256 kk – ekstremizm polityczny – treści faszystowskie,
- Art. 267 § 1 kk – nieuprawnione uzyskanie informacji (hacking),
- Art. 267 § 2 kk – podsłuch komputerowy (sniffing),
- Art. 268 § 2 kk – udaremnienie uzyskania informacji,
- Art. 268a kk – udaremnienie dostępu do danych informatycznych,
- Art. 269 § 1 i 2 kk – sabotaż komputerowy,
- Art. 269a kk – rozpowszechnianie złośliwych programów oraz cracking,
- Art. 269b kk – tzw. „narzędzia hackerskie”,
- Art. 271 kk – handel fikcyjnymi kosztami,

- ▶ Art. 286 kk – oszustwo popełniane za pośrednictwem Internetu,
- ▶ Art. 287 kk – oszustwo komputerowe.

Podstawowym aktem prawnym, na którym opiera się ochrona prawa autorskiego i praw pokrewnych w Polsce, które też w ramach zwalczania przestępczości gospodarczej wchodzi w szeroko rozumianą przestępczość komputerową, jest ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.). Pozostałe regulacje, mające charakter pomocniczy, to przede wszystkim:

- ▶ ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.);
- ▶ ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, z późn. zm.);
- ▶ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.);
- ▶ ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz. U. Nr 128, poz. 1402, z późn. zm.);
- ▶ ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o ochronie niektórych usług świadczonych drogą elektroniczną opartych lub polegających na dostępie warunkowym (Dz. U. Nr 126, poz. 1068, z późn. zm.);
- ▶ ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204, z późn. zm.).

NIEWŁAŚCIWE KORZYSTANIE Z PIECÓW I KOMINKÓW:

W sezonie grzewczym służby mundurowe podejmują interwencje związane ze zgłoszeniami, dotyczącymi zadymienia, spowodowanego niewłaściwym korzystaniem z pieców i kominków. Funkcjonariusze przypominają, że za niewłaściwe korzystanie z pieców czy kominków może grozić grzywna.

Policjanci przypominają o obostrzeniach, dotyczących palenia w kominkach czy piecach. A wszystko przez smog. Nieprzestrzeganie ich może zakończyć się mandatem. I tak, wczoraj policjanci przyjęli kolejne zgłoszenie o wydobywającym się czarnym dymie o nieprzyjemnym zapachu na jednym z osiedli. Kolor dymu nie może być podstawowym wyznacznikiem szkodliwości. Biały dym np. świadczy o dużej zawartości pary wodnej. Szereg toksycznych gazów jest bezbarwnych. Skład spalin z kominka jest jeszcze gorszy od spalin węglowych. Te z kominka zawierają więcej pyłów i szkodliwych związków. Zanieczyszczenia te dostają się do domów, mieszkań. Nie pomagają szczelnie zamknięte okna. **Funkcjonariusze przypominają, że za niewłaściwe korzystanie z pieców czy kominków może grozić mandat karny wysokości 500 zł. Kiedy sprawa trafi do Sądu- grzywna nawet do 5 tys zł.**

Palenie śmieci jest wykroczeniem — niezależnie od tego czy to sąsiad pali śmieci na swoim własnym, prywatnym podwórku, we własnym, prywatnym piecu — czy też jakaś firma robi to w ramach prowadzonej działalności — zagrożonym karą aresztu lub grzywny do 5 tys. złotych.

Art. 191 ustawy o odpadach

Kto, wbrew przepisowi art. 155, termicznie przekształca odpady poza spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów

podlega karze aresztu albo grzywny.

Każdy jest zobowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Jest to odpowiedzialność prawna

Zanieczyszczanie środowiska (art. 182)

Art. 182

§ 1. Kto zanieczyszcza wodę, powietrze lub powierzchnię ziemi substancją albo promieniowaniem jonizującym w takiej ilości lub w takiej postaci, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Jeżeli czyn określony w §1 został popełniony w związku z eksploatacją instalacji działającej w ramach zakładu, w zakresie korzystania ze środowiska, na które wymagane jest pozwolenie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w §3 działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Wypalanie traw - współcześnie to ogólny termin oznaczający wzniesienie **ognia na obszarach nieużytków, trawiastych i uprawnych w celu pozbycia się pozostałości uschniętej roślinności.**

U zarania cywilizacji stosowany był jako jeden z zabiegów rolniczych, wciąż utrzymuje się w wielu regionach świata, tracąc jednak na znaczeniu, wraz z rozwojem techniki i kultury rolnej. Bywa również stosowany w innych celach niż rolnicze, np. jako forma profilaktyki przeciwpożarowej (w [Australii](#) i [USA](#)) poprzez usuwanie nadmiernie nagromadzonej uschniętej roślinności na terenach stepowych.

W Polsce wypalanie roślinności stosowane bywa jako forma oczyszczania terenów nieużytków rolnych, wczesnowiosenny i późnojesienny sposób oczyszczania pastwisk lub sposób na letnie oczyszczanie pól po zbiorach. Zwyczaj ten utrzymuje się głównie na obszarach zaniedbanych rolniczo oraz nieużytkach.

Prawo

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody określa^[1]:

Art. 124. Zabrania się wypalania łąk, pastwisk, nieużytków, rowów, pasów przydrożnych, szlaków kolejowych oraz trzcinowisk i szuwarów.

Art. 131. Kto: (...) wypala łąki, pastwiska, nieużytki, rowy, pasy przydrożne, szlaki kolejowe, trzcinowiska lub szuwały - podlega karze aresztu albo grzywny.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów^[2]:

§ 36. 1. W lasach i na terenach śródleśnych, na obszarze łąk, torfowisk i wrzosowisk, jak również w odległości do 100 m od granicy lasów nie jest dopuszczalne wykonywanie czynności mogących wywołać niebezpieczeństwo pożaru:

- 1) rozniecanie ognia poza miejscami wyznaczonymi do tego celu przez właściciela lub zarządcę lasu; (...)
2. Przepis ust. 1 pkt 1 nie dotyczy czynności związanych z gospodarką leśną oraz wykonywaniem robót budowlanych.

§ 39. Wypalanie słomy i pozostałości roślinnych na polach w odległości mniejszej niż 100 m od zabudowań, lasów, zboża na pniu i miejsc ustawienia stert lub stogów bądź w sposób powodujący zakłócenia w ruchu drogowym, a także bez zapewnienia stałego nadzoru miejsca wypalania, nie jest dopuszczalne.

Wypalanie pozostałości roślinnych w ogrodach, ogródkach działkowych itp. regulowane jest prawem miejscowym i w wielu przypadkach na terenach miejskich zabronione lub dopuszczalne tylko w sezonie wiosennym.

Zagrożenie pożarowe

Efektym wypalania są często niekontrolowane [pożary](#), skutkujące nieraz dużymi stratami

materialnymi, a nawet ofiarami śmiertelnymi, spowodowane przetrzcieniem się ognia na zabudowania lub lasy. Zagrożone są też [trzciniowiska](#) i [oczerety](#). Szczególnie niekorzystne są przetrzuty pożarów na torfowiska, które w wyniku pożarów mogą ulec całkowitemu unicestwieniu, ponieważ tłac się pod powierzchnią są bardzo trudne do ugaszenia. Stanowią też zagrożenie dla przebywających na nich ludzi i zwierząt.

Podczas pożaru niszczone jest część niezbędnej dla żyznej gleby materii organicznej, w wyniku czego zostaje spowolniony proces tworzenia [próchnicy](#) (humusu). W trakcie spalania, [redukcji](#) i wyparowaniu ulegają związki [azotu](#), a związki [potasu](#) i [fosforu](#) pozostają w popiele. Część soli mineralnych ([fosforu](#) i [potasu](#)) pozostających w popiele może być roznoszona przez wiatr, a przy opadach deszczu spłukiwana do rzek i zbiorników wodnych.

Podczas spalania materii organicznej w wysokich temperaturach tworzą się znaczne ilości szkodliwych związków takich jak [dioksyne](#) czy [wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne](#).

Ocena: 0/5 (0)

[Tweetnij](#)